

dosarul nr. 2rac-362/18

prima instanță, Jud. Chișinău, sediul Buiucani: V. Chiselita
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău: A. Panov, L. Pruteanu, V. Cotorobai

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu
Judecătorii: Dumitru Visternicean, Galina Stratulat,
Dumitru Mardari, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Get Premium” împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” și menținută hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă:

La 07 august 2017, SRL „Get Premium” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 10 ianuarie 2017 între SRL „Get Premium”, în calitate de vânzător, și ÎS „Calea Ferată”, în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul nr. 1/1-17, prin care prima a transmis către ultima o cantitate prestabilită de produse petroliere la prețul indicat în anexa contractului. Prin contractul menționat s-a stabilit că plata pentru bunurile livrate se va efectua în lei moldovenești, la cursul oficial al dolarului SUA stabilit de BNM în ziua plății, în termen de până la 45 zile calendaristice după semnarea facturii fiscale și a actului de recepționare.

A menționat reclamanta că contracte de vânzare-cumpărare a produselor petroliere similare au fost încheiate între aceleași părți și la data de 17 ianuarie 2017 cu nr. 1/2 -17, la data de 07 februarie 2017 cu nr. 1/7-7, la data de 07 februarie 2017 cu nr. 2/2-17, la data de 21 februarie 2017 cu nr. 8/2-17, la data de 07 martie 2017 cu nr. 9/3-17 și la data de 18 aprilie 2017.

Reclamanta a menționat că ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în termenii stabiliți, nu a achitat suma datorată. Astfel, la 03 mai 2017 SRL „Get Premium” a expediat în adresa ÎS „Calea Ferată din Moldova” o cerere prealabilă, prin care a notificat-o despre existența datoriei ce derivă din obligația de plată a costului pentru produsele petroliere

conform contractelor de vânzare-cumpărare încheiate și a solicitat achitarea integrală a datoriei acumulate, însă nu a primit niciun răspuns.

A susținut reclamanta că, deși părțile au semnat un act de verificare între întreprinderi, ulterior semnării acestui act, „Get Premium” a încheiat un contract de cesionare cu SRL „Transcanor”, prin care a cesionat o parte din datorie către persoana terță, astfel suma datorată față de „Get Premium” rămânând a fi de 24698795,53 lei.

În cadrul examinării cauzei, reclamanta „Get Premium” și-a concretizat pretențiile și, invocând faptul că pârâta a mai efectuat anumite plăți, a solicitat încasarea de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” a sumei de 23 498 795,53 lei – suma ce decurge din contractele de vânzare-cumpărare a produselor petroliere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost admisă, încasându-se de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SRL „Get Premium” datoria în sumă de 23498795, 53 lei, cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în mărime de 50 000 lei și cheltuieli de asistență juridică – 20 000 lei.

Prin decizia din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” și menținută hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

La 19 iulie 2018, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului ÎS „Calea Ferată din Moldova” a invocat ilegalitatea deciziei recurate, recurenta susținând că instanța de apel a apreciat arbitrar probele administrate, de asemenea, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

A indicat recurenta că intimata SRL „Get Premium” nu a indicat concret în baza cărui contract și a cărei facturi s-a format suma pretinsă a fi datorată.

Mai mult ca atât, instanțele nu au constatat dacă intimata-reclamantă SRL „Get Premium” a livrat marfa în baza contractelor menționate de aceasta, acesta fiind un element esențial al relației contractuale. A susținut că la materialele dosarului lipsesc careva acte de primire-predare și acte de verificare a mărfii, astfel instanțele ierarhic inferioare, în lipsa probelor, au constatat că livrarea bunurilor conform contractelor de vânzare-cumpărare a fost efectuată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că copia deciziei din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa părților la 19 iunie 2018 (f.d. 213), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către recurentă.

În circumstanțele relevate, recursul se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 02 august 2018, în adresa intimatei SRL „Get Premium” a fost expediată copia recursului declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 13 septembrie 2018, și, ulterior la 13 noiembrie 2018, SRL „Get Premium” a depus referințe la recursul declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia și a solicitat respingerea lui.

Prin încheierea din 03 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” a fost considerat admisibil.

Examinând recursul, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Din suportul probatoriu al cauzei rezultă că, la 10 ianuarie 2017 SRL „Get Premium”, în calitate de vânzător, și ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1/1-17, obiectul căruia, specificat în anexa nr. 1 al contractului, constituia motorină în cantitate de 500 tone, la prețul de 405 000 dolari SUA.

Ulterior, SRL „Get Premium” și ÎS „Calea Ferată din Moldova” a mai încheiat contracte similare celui susmenționat, și anume la 17 ianuarie 2017 – contractul de vânzare-cumpărare nr. 1/2-17 cu obiectul - motorină în cantitate de 500 tone la preț de 407 500 dolari SUA; la 07 februarie 2017 – contractul de vânzare-cumpărare nr. 1/7-7 cu obiectul - ulei M-14B2 în cantitate de 60 tone la preț de 78 900 dolari SUA; la 07 februarie 2017 – contractul de vânzare-cumpărare nr. 2/2-17 cu obiectul motorină gost 305-82 în cantitate de 200 tone la preț de 165 400 dolari SUA; la 21 februarie 2017 – contractul nr. 8/2-17 cu obiectul - motorină gost 305-82 la prețul de 247 500 dolari SUA; la 07 martie 2017 – contractul nr. 9/3-17 cu obiectul - motorină gost 305-82 în cantitate de 250 tone la preț de 207 500 dolari SUA.

Intimata-reclamantă SRL „Get Premium” a înaintat prezenta acțiune împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu solicitarea încasării datoriei ce rezultă din contractele de vânzare-cumpărare încheiate cu ultima, în mărime de 24 698 795,53 lei.

Pe parcursul examinării cauzei în fața primei instanțe, intimata-reclamantă SRL „Get Premium” și-a concretizat pretențiile, prin micșorarea cuantumului sumei solicitate spre încasare de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” și anume a solicitat încasarea sumei de 23 498 795,53 lei, invocând faptul că recurenta-pârâtă ÎS „Calea Ferată din Moldova” prin prezentarea la referința depusă la acțiune a actului de verificare a decontărilor între întreprinderile ÎS „Calea Ferată din Moldova” și SRL „Get Premium” pe perioada 01 ianuarie 2017 – 31 august 2017 (f.d. 116-117), a recunoscut datoria în sumă de 23 498 795,53 lei.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție enunță că atât Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, cât și Curtea de Apel Chișinău în motivarea soluției finale de admitere a acțiunii în fond și încasare de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SRL „Get Premium” a

sumeii datoriei cerute, au reținut drept probă principală respectivul act de verificare a decontărilor, considerând că prin prezentarea acestuia recurenta-pârâtă de facto a acceptat pretențiile înaintate.

Instanța de recurs consideră eronată concluzia instanțelor ierarhic inferioare de admitere a actului de verificare a decontărilor între întreprinderile ÎS „Calea Ferată din Moldova” și SRL „Get Premium” pe perioada 01 ianuarie 2017 – 31 august 2017 drept proba de bază pertinentă la cazul speței care demonstrează recunoașterea de către recurentă a acțiunii înaintate, în circumstanțele în care ÎS „Calea Ferată din Moldova” pe parcursul examinării cauzei în fond și apel în mod continuu a solicitat respingerea acțiunii SRL „Get Premium” calificând-o drept neîntemeiată, neexistând astfel motiv de a considera că recurenta-pârâtă ÎS „Calea Ferată din Moldova” ar fi recunoscut datoria față de SRL „Get Premium”.

Având în vedere cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani și Curtea de Apel Chișinău au apreciat în mod arbitrar că actul de verificare a decontărilor între întreprinderile ÎS „Calea Ferată din Moldova” și SRL „Get Premium” pe perioada 01 ianuarie 2017 – 31 august 2017 prezintă o probă ce atestă recunoașterea datoriei de către recurenta-pârâtă.

Totodată, din materialele dosarului rezultă că inițial SRL „Get Premium” a solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea de la ÎS „Calea Ferată a Moldovei” a sumei datoriei de 24 698 795,53 lei, prezentând drept temei al pretențiilor un act de verificare a decontărilor între ÎS „Calea Ferată din Moldova” și SRL „Get Premium” la situația zilei de 03 august 2017. Ulterior, intimata-reclamantă și-a modificat cerințele, solicitând încasarea sumei de 23 498 795,53 lei, referindu-se la actul de verificare a decontărilor prezentat de ÎS „Calea Ferată a Moldovei”, în același timp invocând și faptul că ÎS „Calea Ferată din Moldova” a efectuat niște mici plăți în contul datoriei.

Din analiza actelor de verificare a decontărilor prezente la materialele cauzei, rezultă că ÎS „Calea Ferată din Moldova” a efectuat achitări, drept urmare, primul act întocmit pentru perioada până la 03 august 2017 indică suma datoriei de 24 698 795,53 lei, iar al doilea act pentru perioada până la 30 august 2017 indică suma datoriei de 23 498 795,53 lei. În ambele acte de verificare a decontărilor este reflectat că la 24 iulie 2017 și la 01 august 2017 au fost efectuate decontări reciproce (la 24 iulie 2017 – suma de 4 383 363,91 lei și la 01 august 2017 – suma de 2 928 641, 69 lei).

Astfel, la materialele dosarului se conține contractul privind cesiunea de creanță nr. 2216/II/2017 din 01 august 2017, din care rezultă că suma datoriei ÎS „Calea Ferată din Moldova” față de SRL „Get Premium” în mărime de 2 928 641, 69 lei a fost cesionată SC ”Transcancor” SRL (f.d. 118). Însă, pentru suma de 4 383 363, 91 lei nu a fost prezentat careva act în vederea cesiunii creanței către un terț.

Instanța de recurs reține că, potrivit art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Iar în conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În circumstanțele relevate și în contextul normelor de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității remiterii prezentei cauze spre rejudecare în instanța de apel în vederea reexaminării în fond, astfel încât să fie revăzut suportul probatoriu admisibil cu acordarea participanților la proces a posibilității să-și susțină poziția sa întru admiterea sau respingerea acțiunii.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat într-o manieră certă aprecierea arbitrară a probelor de către instanțele ierarhic inferioare, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, a casa integral decizia din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”.

Se casează integral decizia din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Get Premium” împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu